

ПОЗБУВАЮТЬСЯ ВАРТІСНИХ ПАПЕРІВ
З ВЛАСНОЇ ВОЛІ, КАЖЕ ГВІТНІ

ВАШІНГТОН. — Ди Сенат Бенкінг енд Коренсі Коміті" переводить доходження в справі надзвичайного спадку вартості цінних паперів, на біржі. Назагал приписують це спекулянтам, котрі грають на знижку цін, себто так званим "ведмедям".

Для виснаження цього покланію між іншими і Річарда Гвітні, президента ньюйорської біржі. Знаючи, Гвітні подав, що "ведмеді" не спричинили останньої знижки паперів, яка ще далі продовжується. Це, каже Гвітні, публіка продає з власної волі. І то випродає папери до цієї міри, що здається, наче би люди хотіли "позбутися цілого краю". Гвітні доказує, що підчас депресії біржевий оборот спекулянтів на знижку виносив зазедви 5% усього обороту. Властиву паніку викликає на біржі на думку Гвітні, така сама публіка, котра випроде дуже часто папери під впливом якогось переполоху, чи з konieczности.

ФЕДЕРАЛЬНІ ПЛАТНІ ЗНИЖАТЬ НА 11%.

ВАШІНГТОН. — Нема звідки дістати потрібних грошей на покриття бюджетового недобору, тому прийде таки до зменшення платень федеральних урядовців на 11%.

Знижка обійматиме платні, які виносять річно \$1,000 і вище.

ДОСЛІДЖУВАТИМУТЬ ВІДАТКИ ФАРМЕРСЬКОЇ РАДИ.

ВАШІНГТОН. — Фармерська Рада видала майже цілих \$50,000,000, які їй передав конгрес, а тепер сенат домагається, щоб вона виказала, на що видано ті гроші, а зокрема домагається виснаження щодо побирання деякими членами Ради платень, які виносили річно від \$25,000 до \$75,000.

ЗАСИПАЛО ПОПЕЛОМ 400 МІЛЬ ПРОСТОРУ.

САНТІЕГО (Чиле). — Населення, яке жие недалеко гір Андів, перелякалося, коли почуло громовицю і не знало звідки вона походить. Зпочатку думали, що це певно вибухула нова революція, та що гук походить від артилерії. Але вікни переконалися, що це гулять так сильно вулкани в Андах. З вибухоуачих кратерів вже куряться дим, а й мете попелом, який засипує величезні простори, на яких 400 миль доквруги гір. Населення, яке мешкає по містах, покидає хати і переноситься на поля, бо боїться землетрусу.

ІСТОРІЯ З ВИПЛАЧЕННЯМ ВИКУПУ ЗА ЛИНДБЕРГОВУ ДИТИНУ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Джон Кондон, спенсіонований учитель публічної школи, оголосив в газетях про те, що це він посередничав між Линдбергом і тими, котрі викрали Линдбергову сина, в справі виплати викупу в сумі \$50,000.

Він описує, як зійшовся про оголошеному в газеті з висланником бандитів і як йому виплатили гроші, та як Линдберг по 8 годинах переверив, згідно з умовою, мав знайти сина на малій ахті, але його в умовленні місці не знайшов.

Д-р Кондон подає, що Линдберг домагався звороту дитини при виplatі викупу, але бандити не годилися на таку умову і Линдберг вікни уступив. Від часу, як бандити забрали гроші, минуло вже кілька днів, але нема ніякої вістки про них.

Поліція має акисдані думати, що дитина Линдберга жива. Знову в Грінві, у стеїт Коннектикут, власниця пекарні дістала двацять-доляриовий баннот, який був у викупу, що його виплатив Линдберг. Як тільки вона звернула на цей баннот увагу, пані, яка його принесла, виийшла зі skleпу, сіла в автомобіль, який керував шофер, і зникла.

ЛІКАРІ НАРІКАЮТЬ НА ЗАРОБІТКИ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Ліон Гросмен, директор хірургічного відділу в "Ню Йорк Сіті Госпіталі", каже, що по міських шпиталях не можна лікарям брати ніякої заплати, особливо в таких випадках, у яких хворий має право до відшкодування на підставі "Воркменс Компенсейшн Акт". Він твердить, що вивчиться на лікаря, значить видати \$28,000. Знову практикувати медицину 30 або й 40 літ, значить не дістати звороту виданих на науку грошей і вмирати банкрутом. Платня лікарів по шпиталях, каже Гросмен, є тільки 4 центи більша на годину від платні, яку побирають ті, що чистять вікна, бо століри, пильбери чи електришени є далеко ліпше платні ніж лікарі.

БЕЗ ВАРАНТУ НЕМА РЕВІЗІ.

ВАШІНГТОН. — Ди Супрім Корт вирішив, що протигібний агенти не мають права по арештуванню переводити ревізію й шукати того, з чого можна би есентуально дізнатися про нарушення прогібції. Для такої цілі мусять вони мати спеціальний дозвіл на ревізію. Сам арешт не може бути претекстом для ревізії. В дозволі на ревізію мусить бути зазначено, що саме треба перешукати, а видавати його можна тільки тоді, коли є докази, що при ревізії можна дістати те, чого шукається.

ДОМИ ЗАБАВИ ДЛЯ БІДНИХ ХЛОПЦІВ І ДІВЧАТ.

Директор тюрем Сінг Сінг каже, що треба основувати клуби для найбідніших хлопців і дівчат, де вони без заплати могли би знайти відпочинок у вілних книгах, а тоді буде менше злочинства.

ЗАБРАЛИ З ВИСТАВИ МУЗИКУ.

Аматорський журток читальні "Прогресів" в Митичі, по Скалат, вилштував у Юзефівці в домі п. Марка Куріани (там миститися читальня) виставу з забавою. Зараз на початку вистави прийшов до хати, де відбувалася вистава, вчитель з Митичі, Бронислав Нубаам, з поліціантами і забрали музику для себе на бал, який вилштували з нагоди роковинських заупусті. Для свого балу внесли цілий заколот у виставу. Але аматори нічого собі з того не робили і таки поставили виставу. Вистава прийшла з великим успіхом і принесла більший, як сподівалися, дохід. Це було найкращою відплатою на те, що з української вистави забрали музику.

ЖИЛКИ МОЖУТЬ ДОВШЕ ПЕРЕБУВАТИ У ВОДІ.

Між побережжям Англії і Франції лежить 35 кілометрів широкий канал, що зветься Лам-Міш. Що найславіший плавачи і плавачки пробували переплисти цей канал. Замітне, що багато більше жінок переплило цей канал, а ледяк кількох мушун. Учені в цей спосіб пояснюють це явище. Жіночий організм краще витримує довге перебування в зимній морській воді, бо жіноче тіло має більшій покриття товщі, який хворить організм перед зимом. Мушуні скорше мерзнуть з морської волі, це його ослаблює і він не має сили доплисти до берега.

СТРАШНА ПРИГОДА.

Смішне смішним, добрі люди, але часом побачи смішного в людській мурозіці знайде таке, що аж мови поза шкоро почуєш. От послухайте.

Дня 19. лютого ч. р., в год. 10. вечора, заходить якийсь подорожний до сотнса села Переміш, горохівського повіту (Волині) та просить його перепочувати. Сотнса признача йому хату в недалекому господарстві. Господар, кремезний, з великими вусями й бороло, привитав подорожнього до та агостив, чим таа багата, а потім відступив йому на спання маленький теплу хату.

Подорожний почав щойно аримати, як почув на дворі якийсь гамір, немаче до хати зайдяло багато людей. По хвилі таах потягнуло відніччя двері до хати, де спав подорожний. Той настрашався — діяється: до хати ходять якийсь чоловік з ліхтарікою і великим ножем. Підходить до ліжка, заглядає, чи подорожний спить і простягає руку з ножем. Подорожний здрігнув на річці пот, ажоя за руку з ножем і в крик. Позбавляючи з другою хатою, зчинився галмівдер, рух. Що таке?

А справа була проста. До господаря зійшлися гості, — треба як ясьог агостити. Далі ліжком, на якому спав подорожний, вилсло сало і господар прийшов собі його аримати. А з того — бачите, що-виийшло? От як це недалеко від смішного та до страшного.

СЕЛЬРОБІВСЬКА ЯЗВА.

Село Ванівка, пов. Коросно, на Лемківщині, є чисто сельробівське. Є там і кооператива "Єдність" і читальня ім. Качковського і читають часописні, але самі сельробівські. Нїон назерх видїється те село культурне, але, на жалі, у серцях людей є сама гиль, браків і релігії, брак національного духа і через те село упало в щораз більшу моральну пропасть.

Недавно тамошній священник в порозумінню з виділом читальні рознімає тайне голосування, щодо собі членів бажать для добра читальні, села, церкви і народу. Були такі члени, що лісною чогось доброго бажали, а були й такі, що бажали, щоб в життю ніколи не бачив священника, щоб в селі що друга хата була к... з цю третя хата коршма, а це читальня, там собі був... публічний дім і багато інших бажань, що аж вистидо було читати і даліше на голос не читали. Українці ненавидять, бо кажуть, що вони Бога розняли, бо на хресті є написано іїсус Назарянн, цар іудейський, тобто Україні.

Сельробівські провідники голосять боротьбу проти панів і панів і довели до того, що тепер селнянина й робітника, який своїми власними руками й рівною працею добровіс чогось ліпшого, називають буржуазом, зазидують йому й не вдають його. Без релігійного виховання молоде покоління так розпустилося, що тепер одні другого б'ють — боїться власне життя і добро, а з селнянського села боїться люди перейти через Ванівку. Селіанці похитують на це головами й кажуть: Сельроби самі собі яку дорогу стелять.

СОБАКИ ВОЖИМИ ДЛЯ СЛІПЦІВ.

В Берліні є вже 1,000 псів, які служать проважниками для сліпих воєних інвалідів.

ПРОХАЄ ЗЛОБИТИ СОБІ 25 ТИСЯЧ ЗОЛОТИХ.

У Польщі в селі Мазуришкі, білгородського повіту, помер 35-літній прохач В. Рибачевич. У нього під перною знайшли неслучайно кноту: 25 тисяч золотих. Єдиний нащадок, якому ці гроші лишилися, це 65-літній син Петру, також прохач. Велика сума так його зрушила, що він захворів на серце.

СКІЛЬКИ ТРЕБА ЧАСУ, ЩОБИ З ДЕРЕВА ЗРОБИТИ ПАПІР.

Один власник німецької фабрики паперу хотів довідатися, скільки треба часу, щоб з дерева перетворити в папір. Він приказав зрубати недалеко фабрики три дерева в 7. год. 6 мінут року. Обдерали з дерева кору і зарав відіслали до фабрики. Воно перемінювалося так скоро в линуу деревяну масу, що вже в 9. год. 40 мінут передполуднем випило з машини перший звіт чинісний паперу. Мій папір перетворив негайно саксаклом до друкарки, віддалено 4 кілометри від фабрики. В друкарку заравидують його на вистачання часописні. В одинадцять годин перекладулося, яке проваляло на вулиці часом, випенятися з дерева зрубного в годині 7:35 мінут. Оже за 3 години і 25 мінут читали доплі в місті нашім відомлення на папері з дерева, що його галузі на ринком пінали і давали тін.

ПОКИДАЮТЬ ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ.

Хор зі села Мізюришчі, пов. Крем'ячесь, вилса делегацию до конксисторії в Крем'ячесь, з проханням, щоб йому дали дозвіл співати в Загромадській монастирі по українськи. Конксисторія такого дозволу не дала. Тоді делегация заявила, що переконалася остаточно, як московська церква влада ставилася до України та що домагаю Українці є голодом, "попилюючи у пуги", тому заявляє, що парохіян села Мізюришчі покидають православну церкву та переходять на греко-католицький обряд.

ЧОРНИЙ СІГ.

В часі останніх заверхо акресив у Бучачині сінг грубо вертено якогось чорного пілу. Самородні вчені ставилися ріжко єс вичше винятки, а люди гомиюли, що це заповідає великий врожай. Цей пил мабуть вульканічного походження, як і болотний дощ, що падав літом у багатьох місцевостях.

ЧЕРЕПАХАМ ГАЗ НЕ ШКОДИТЬ.

Цікаве спостереження зробили недавно на одному з кораблів, що приляпили до Брему в Німеччині. Після виладнання транспорту збірка треба було дезінфекувати корабель від ріжких комах і тому напустили у нього дуже трійного газу, а всіх моряків висадили на беріг. Але один з них привіз був з собою дві більш черепахи і в посніду забув їх на кораблі. Спостерігач щойно на суші, віджельвав шкату, але по перетренню корабля знайшов свої черепахи на превелике диво живими. Вони зализи були під шкату, а тепер се рухалися. По кількох годинах прийшли до себе і досі живуть, хоч люди дині досі треба дихати кілька разів тим газом, щоб вмерти.

ПОДРУЖИНИ ТРИКУТНИК.

Жінка Івана Лабаніча, сина Михайла, у Мраціні (повіт Дрогобиць) була палкою молодичкою і поза палкою мужа шукала собі любовників. Одного разу муж заловив її на "горничий викупу" з п. Волявоєвичем. Тоді нагнав невірну жінку, яка пішла до свого кохачця і там замешкала. Але по якійсь часі перепоролилася з мужем і вернулася до нього. Та нещадного ділляло між ними до сварки і муж, подкратковий повеленням жінки, пробив її Бжурткою ножем, у важкому стані відвезли її до шпиталю в Дрогобиці, а він помаднував у тюрму.

НАЙСТАРША КНИЖКОЧА.

Найстарша книжка, яка заховалася до наших днів, походить з 3350 року перед Христом. Написана вона в Єгипті на листках папірису і списані в ній науки про тодішні звичаї. Між іншим на однім листку написана така наука: "Якщо ти розумний чоловік, старайся про свій дім, люби свою жінку, жини т, обирай і прикрашай, бо в тім має вона уподобання. Обсягай її нахочання, вітайши її, як довго ти живиш. Не будь супроти неї жорстоким у поведінню. Радісним настроєм більше освятить, ніж ділюю силою. Свійкий є тоді її відхід і жальне її око. Радю хоче вона мешкати в твоїм домі і а охоту та любовно прикрашати в ній".

БОЛЬШЕВИЦЬКА ПЯТИЛІТКА ДАЛІ ШКУЛЬДИГАС

НЕ ВИКОНАНО ПЛАНІВ ЗДОБУВАННЯ ВУГЛЯ. ХОЧУТЬ СКРІЗЬ ЗАПРОВАДИТИ ПОТОГОННУ СИСТЕМУ ПРАЦІ.

МОСКВА (СССР). — Газета "Правда" бе на тригоу з того приводу, що плани здобування вугля в першій кварталі бжучого року не виконані. Вугля здобуто лише 86.9% проти планів пятиліткі. Така нестача здобуття вугля дуже відібноється на всіх галузях радянської промисловости та зриває плани виконання пятилітки в такій навіть головішній індустрії, як металургія.

Газета домагається мобілізації робітництва на вугляному фронті й за пску ціну збільшення видобування вугля. Недаву у виконанню плану пятилітки в угальній промисловості газета ставлять на рахунок нехваліфованого робітництва, на невиліас керування майнами, а також того, що робітникам не платиться по кількості здобутого ними вугля, а подено. Газета домагається, щоб негайно впроваджено в угальній промисловості платню робітникам не по годинам і дням, як тепер, а відповідно до виконаної праці, себто установлення системи "піс ворк".

АМЕРИКА ДОМАГАЄТЬСЯ ЗНИЩЕННЯ ТЕНКІВ ВАЖКОЇ АРТИЛЕРІА ТА ГАЗІВ У ВІЙНІ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Посол Гібсон поставив в імені американської делегациі на конференції по обезброженню заяву, в якій домагається знищення таких засобів війни, як тенки, важка рухома артилерія та газ. Його пропозицію підтримують Німці та Швайцарці, а також інші малі держави, котрі не мають досить гір устатковані для війни. Зате великі держави, як Англія та Італія, а особливо Франція, стрінуть цю пропозицію знімно.

Особливо для Франції видється неможливим усунути із засобів війни тенки та рухома важку артилерію, бо на думку французьких воєних авторитетів, лише цим Франція зможе успішно себе оборонити від німецької інвазі. У всякому разі американська заяву прийнято до відома й вона буде вилдрукана в матеріалах конференції та розіслана всім делегатам для студіювання.

МРІЮТЬ ПРО ЗБЛИЖЕННЯ З АМЕРИКОЮ.

МОСКВА (СССР). — Газета "Ізвестія" містить статтю К. Радека, в якій він говорить, що можливе скоре зближення між Америкою та радянщиною. Радек думає, що американський секретар Стimson має вистіти про це у Женеві розмови з большевицьким комісаром Лівінгоном.

Між іншим Радек пише, щоб Японія звернула на це увагу, бо через її агресивну політику на Далекому Сході радянська Росія буде втрачати шанси знайти собі приятелів у такій капіталістичній державі як Америка, що не зазіхає на радянську територію.

ТРОЦЬКИЙ ВИПРОШУЮТЬ З ТУРЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Турецький уряд заявив Троцькому, що Туреччина буде дуже задоволені, коли Троцький знайде собі іншу державу для постійного життя в ній. Турецький уряд нагадує, що він дав Троцькому дозвіл на тимчасове перебування в Туреччині, поки він дістане візу до іншої держави.

Недавно Троцький ставився дістати візу до Чехословаччини, але чехословачський уряд не побажав мати на своїй території такого "високого" гостя й відмовив йому візу.

НАПРУЖЕНОСТЬ МІД АНГЛІЄЮ І ІРЛАНДІЄЮ.

ЛОНДОН (Англія). — Міністер доміній Томас повідомив палату псів, що він відповів на ноту Де Вадери по відмову Ірландії скласти присягу на вірність англійському королеви, що Англія твердо стоїть на тому, що англійсько-ірландський договір, який об'язує Ірландію до такої присяги, не може бути змінений одною стороною. Крім того Англія не думає тепер починати з Ірландією якінебудь розмови про зміну цього договору.

Заву Томаса стрінуто гучними оплесками всіх членів палати псів. Відомо також, що й Де Вадера не думає змінити свого рішення, а тому в англійсько-ірландських взаєминах наступила криза.

РУМУНІЯ ПЕРЕД БАНКРОТСТВОМ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — В обох палатах парламенту посли домагаються від уряду припинення плачення проєнтів від закордонних позичок, а разом з тим англійці утримання державним урядом, які вже кілька місяців не одержують платні. Міністер фінансів заявив, що він сподівається скоро порозумітися з кредиторами, які очевидно дадуть можливість Румунії тепер не платити процентів.

Це, на думку міністра, дасть можливість урядові виплатити утримання своїм урядникам.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1891
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 11, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		PERIODICITY:	
Three cents a copy		Покладко число три центи	
One year	\$ 7.00	in the city	\$ 7.00
Six months	\$ 3.75	in the city	\$ 3.75
Three months	\$ 2.00	in the city	\$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		in the city	
One year	\$10.00	in the city	\$10.00
Six months	\$ 5.00	in the city	\$ 5.00
Three months	\$ 2.75	in the city	\$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожну зміну адреси надіслати 10 центів.
3 Канади надіслати пошти гроші лише на т. за. Foreign Money Order.
Тек. "Свобода": Montgomery 5-0498. Тек. V. H. Kozak: Montgomery 5-1838.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 348, JERSEY CITY, N. J.

НУЖДА ТА ГОЛОД НА ЗАКАРПАТТІ

Тепер на цілій Закарпатській Україні лютує великий голод. Як не дивота, бо земля на Закарпатті неурожайна, камишаста, тож звичайно на переміну в таких околицях голод. Та цей голод тепер лютіший ніж бував у тих сторіччях перед світовою війною, коли Закарпаття належало до Мадярищини. Тоді верховищі йшли на врожайні мадлярські землі, де працювали на полі та заробили собі на прожиток. Тепер Закарпаття належить до Чехословаччини; Чехословаччина країна промислова, не аграрна, тому не може дати праці на полі.

Відділ Червоного Хреста в Мукачеві порозділював дари товариства суспільної опіки. "Право Ліду" — з якого беремо ці вістки — признає, що це не вистає на довго, та що треба дальшої допомоги. Червоний Хрест збирає ріжні дати від учителів, лікарів і суспільних установ.

Учитель з Буквицею подає такі причини теперішньої нужди: Минулорічний неурожай, недостача землі в поодиноких господарів, бо ніякий верховище не має навіть 10 моргів ґрунту, а нема також праці в лісах. Земля камишаста та родить лише бараболі, й ті дрібні, орес, капусту та славе яре жито. Худоба паляється поганю, бо дають не про якісь, лише про скільки-небудь. Житий хліб їдять лише на весілля, хрестині й в свята. Зрештою головним кормом є чорні вівсяні паланиці. Учителі осягнув значний культурний успіх, що має велике здорове значіння. Уклад у селі дає, з якої користає сільське населення.

Український лікар із Волосянки каже так: Відносини тут не такі, щоб на вулиці лежали трупи людей, померлих з голоду. Треба людям оставити їх худобу, бо тепер при страшно низьких цінах продають її на торговині за невелику суму на зарі. Всі страшно роздосадовані. Це вимагає ретельного кредиторської акції без найменшої ласки. Нарешті побудує, щоб його повчили в тих справах, бо навіть більшій й тих селянських господарів відріж, то 50 чеських корон проценту місячно за позичених 1,000

вистарчить на прожиток родичів. Серед хати є передісок, куди виходить дим із кухні. В другій половині хати є морови, випиначи від одної старої жінки. Вона не може-ся доглянути її. Верховище старіється про пащу для корови та підлітку, себто на громаджене сухе листя, а могом діляться пополювину. Так боляй має молоко для дітей. При хаті є крипичи.

Селять худобу до сіль.

Село Пляське в сваявській окрузі є початком Верховищ. В усьй околиці був великий неурожай, нема паші для худоби. В сісі нема роботи.

В державній народній українській школі урядку має управителя школи та священника. У середині повно верховищ, які винні кредитовому товариству 700,000 ч. корон, з того 180,000 ч. корон на векслі, які можна би назвати "векслями голоду". Істи хочеться, треба позичити, хочби й на процент. "Кредитное Дружество" позичає на 8% процент. Одежа присутніх верховищ є лише те, що мають на собі. Коли їдять хто, то селять худобу до сіль. В крає є чехословацької фабрики солі — Аніа Слатина, кілька кілометрів відсіля, а наряді сіль червону сіль. На блу сіль, яка тут коштує 1.70 ч. корон, нема грошей; червона дають на 70 центів.

"На півні було мені добре".

Розмовляє з нами молодий симпатичний чоловік. Служив при артилерії в Празі та в Чеських Будовицях, зміє домі, ре по чеськи. Говору того, тому, що півні лише життя, є достаток назад до Чехії або в півні, де йому було добре. Там боляй має що їсти, мав там за все життя найбільшу одесу. А тут має стару пенку, а по півнім братови четверто дітей. "Панове, подивіться, я здоровий та радо працююся би. Цілий місяць я не бачив ані не мав у руці чеської корони. Давніше на 200 працювало в сісі, тепер ніхто. Діти ділять обідаючи нам земельну реформу на земських матеках Латоричі. Вікни в 1927 році зривав натар від жалого чина в сісі 10 ч. корон на потрібні просяби в справі придати землі. Ми сподівалися, що викорчимо собі частину.

Повісте місто Перечин, недалеко Ужгороду. Мати вдова має 8 дітей, з них 4 внемігравали до Америки, 4 жинуть дома. Наймолодша не 16-літня дівчина, що неждає на якусь нештучку: туберкульозу коєсь. Лежить на білім ліжку, руки її не рухає кістка, а в півні, де вона жила, хвиляма постоїли. Ціла родина має в сіні бочку квашеної капусти й їсбагато барабол. На вищі нема нічого, тому придати кукурузу був у суму пору. Тут попереді побачили ми шматок хліба. Одне родина має 5 дітей, а їх іхаста, що батько має занятія в місцевій фабриці, при дестинації дерев та має платні 240 ч. корон за годину. В протеклій хаті жинє вдова, що має двоє дітей, обое боє, лише в сорочках. У хаті жинє з одною родиною й обі платять копійного 50 ч. корон місячно. Другий родини жинється багато дітей, має лише 4 дітей, а чоловік заробляє денно 18 ч. корон з кукурузної акції не дістали нічого та жалюється на несправедливий приді, бо дісталися і богатам. Підчас нашої балачки прийшов безробітний робітник Грковани. Немає роботи від осені, тому мусів брати харчі набоге у Жиди. Жид казав дати собі векслі, один на 4,600 ч. корон, другий на 6,000 ч. корон. Колик Грковани не міг заплатити, Жид відступив векслі банкові; менший вексіль банкові в Вел. Березні, який позичає на 14-19% більший — Виноградський міський кооператив на 8 проц. Кошти (аволати) коштували його стільки, що мусів пролати хатку. Федір Кришка у Перечині жалілся, що придати кукурузу діставали люди богаташі й ті, що призналися до приналежності до аграрної партії.

У Турі Пасіці, що лежить над рікою Турею, недавно прийшло до проливу крові; бо комунисти підбитували на війну. Прийшли підмога чеські селяни, що прийшла підмога до села, а влада не хоче видати з заміниці. Виходило з церковної школи, де саме жили греко-католицький свя-

щенник. У школі повно нуждених дітей у білій одязі. Діти сидять у школі позаду. Питаємося, що принесіли собі їсти. Діти показують порожні тарборни. Нужда велика, тому діти не приносять нічого. В турявській долині земля неурожайна. З 1,800 господарів є лише 8 богатах, які мають по 10 моргів поля. Велика більшість має по 4—2 морги. Це два кроки тому було тут десь праці, бо рубали дерево та робили порги. Ті, що мали коні, довозили дерево до укураторської залізнички, що йде до Перечина й так усі мали баробок.

У Малій Березні розділяли кукурузу між людей-справедливих, бо дістали її найбідніші. Це задовляючи місцевому натарам. Такамо, в суспільному селі Мірчі, де вийт Глухачів побач, щоб придати дістали найбідніші.

Свої замітки про незалежне положення закарпатських українців кінчить "Право Ліду" такими характеристичними словами:

Готель "Коруна" в Ужгороді, де якийсь суспільний осередок. Спів страс на обід і вечерю дуже багатий. Знайдемо на ньому окуни, шукки, пструги й усі інші страви, як по великих містах. Вечером грає циганська музика, люди танцюють. Уже кілька миль від Ужгороду починається нужда. Контраст завжди великий. В недалеких Перечині люди не мають що їсти, хоч не шойно початок Верховищ й околиця має свій промисл. Більшість родин не знає, що це таке хліб. Іх спис страс знає лише бараболі (тай то погані), фасоло та кукурузу. Чохотка лютує. Чин дальше на північ, тин більша нужда. Екзекуції в Великоберезанській окрузі на денному погуді. Округа ці велика, тому верховище їде протестувати до Великого Березного цілих 42 км. пішки. Коли побачите корову з тих місцевостей між Великим Березним і Волосянкою, зараз зрозумієте, що значить біда. Коруна тут не є звірством, яке лєкають, що би давала добре молоко так поліпшувала харчі бідних людей, а вочин звітрьем, що пається на камишастих нивках. Ті нивки не заробляють. Немовляти не мають що найпопівнішій, тому й смертність є велика. Та смерть їх дла батьки, можна сказати, рівнодушно. "Бог дав, Бог узав" — кажуть вони. Лікарі мусять боротися за забобонство селян. Вірять більше ворожій, ніж лікарів. Таку пригоду мав м. і. лікар-Українець із Волосянки. Між іншими хорим була й молода мати. Була зовсім виснажена, бо не віджаниялася як сіла. Тому теж і немовля не мало добротої молока. Лікар порадив їй, щоб зарізала собі корову. Та дарма. Яке тут цілий маеток. Жид дасть за цього 30 цент. (околиця пів-аграр-центра). Жид вилеє потрібне грошей на найкращішеї ричі (сірники, сіль, нафта), тому не влізло їсти якийсь або зарізати курку. Тому лікар узався на шукти. Вибрав курку, яка не несася, а чорну баче длако. Таємничо зрадив селяниці, що курка "як не те, те" та погано муку длає. "Мусите її зарізати, а не перед самим заходом сонця, де вночі обскубати, зварили та їсти". Це помогло й так мовляла мати мала боляй на один день трохи ліпший харч, а немовля молоко.

Чеські часописи зазначають, що Закарпаття має дуже гарні, мальовничі околиці та називають Закарпаття чеською Швайцарією. Тому, кажуть, звичайним чинником у заході для піднесення господарської сили Закарпаття може бути піднесення туристичного руху.

ПРОЯВИ НЕЧИСТОЇ СОВІСТІ

З Кентокі, де від довгого часу ведеться вуглевий страйк, знову приходять вістки про новий факт хуліганства. Громада "вигляняти", себто самостановлених сторожів публічного безпеченства, напала на групу студентів та інструкторів з Комонвель Каледж у Міні, Аркензо, побіла їх та вигнала з дистрикту. Така доля стрінула студентів і вчителів за те лише, що вони хотіли подивитися, в яких умовах живуть вуглеві робітники.

Не перший це раз так трапилося в кентокському вуглевому окрузі. Недавно трапилося таке саме групи студентів та інструкторів з Нью Йорку, а ще передтим трапилося таке саме з відомим американським письменником, Болдом Френком, якого побито, коли він приїхав робити розсліди в Кентокі.

І не першина це в історії людства. Того роду факти нападів і побойв-людей, що хотіли десь тільки подивитися, трапилися не раз. Відомо чейже, як відносився польський уряд до тих, що приходили подивитися на життя Українців під Польщею, коли прийшла вістка про осяслену паніфікацію в осені 1930 року. Відомо, як відноситься Румунія, Італія й Росія до кожного, хто приходить подивитися, як живуть там люди під деспотичним урядом.

Показується, що за кожним разом, як уряд або якийсь крутець не хотіли допустити чужинців подивитися на життя людей, свої люди терпіли якусь тяжку кривду, котрої роду або заінтересовані крутець не хотіли розкрити перед світом. Коли польський уряд арештує та депортує кореспондента англійської чи американської газети, як він хоче розсліди життя Українців під Польщею; коли російський уряд не дускає свободно кожного кореспондента збирати собі новинки про життя людей під червоними царями; або коли кентокські вуглеві барони не пускають студентів, інструкторів чи газетярів подивитися на життя майнерів підчас страйку, то це показує ясно, що й у польського уряду, і в російських большевиків, і в кентокських баронів не совість, себто, що з їх вини людям живеться так тяжко, що розкриття того життя може легко викликати симпатію до людей, а осуд для тих, що не допускають до розсліду умовин.

Через це, як причини такого закриття фактів є кождому відомі, так закриття фактів не досягає цілі. Самий факт закриття показує, що за заслоною не все впорядку.

ВІДВОЙОВАНЕ МІСТО

(Історичне оповідання).

Голову Татарина, яка на хвилинку показала була над хребтом коня в табуні, задріпав також Сава, гінець і Пилип. Бєі трое добре знали і його несекель. Вони побачили, що то є татарський табун. Вгадали, що це татарська засідка і що в селіній табуні під кімни сидять Татарини. Знаючи, що цілий поліх широко розсіявся по степу і через якийсь хвилю Татарин не будуть знати, за ким, пистинці, гінець кинувсь чвалом наліво, Пилип направо, Сава скористав з того, що від табуну, отже й від Татар, це зазнав його кучи лози і куча воруни, сплинув свого коня і, вдаривши його, справив лозового назіво. Сам всунувся в кучу.

Ті драгуни, що не пінгали за серником а далі гнали за Савою і гінець, не доміркувалися, чому гінець і його погонич розвіялися. Шо Сава скочив з коня, вони не знали, гадали, що впа. Вони дали гнали і до бігли до табуну. З табуну Татарини сплиналися на них стріли. Діко загалакали, Татарини в одну мить зникли на своїх ко-

нях. В траві лежало п'ять трупіл, шестий драгун ранений стояв. Один Татарин прискочив до нього і добив ножем. Три драгуни мчалися далі. Частина Татар пустилася за ними. Недалеко ті три драгуни уткнули. Аркані досягли їх. Повязані сирішою Татарини привели до гурта.

Погоня за серником увінчалася успіхом. То був мавбути якийсь старий, коли драгуни назігнали його. Аркан впа на ший серника. Драгун в ту мить обернувся коня і пустився назад. За обою волі на аркані жертву погони. Саме так драгуни стріли з пістолю Сидора. Драгуни гадали, що то роти мистр стріляв на алярм, скликаючи їх. Вони заверули і стали відганяти коня. Так драгун сам їздив під татарські гармати і аркани. Ті, що були останніми в погоні за серником, тепер перші падали, бо цілий татарський стрілими, або стінгив з коней аркани, які ті, що були позаду, обігали до табуну. З табуну драгуни коні і привели Татарини загалалися з коней. На-ряжати вистріляли мушкетери

— Ми вже візні обоє. Ходімо подивитися Татарини. Марта стрясася і промовила: — Можє би не йти до них? Я їх чогось дуже боюсь. Найліпше було би зараз відійти відсіля, щоб би ніхт не був найдалі. Татарини наша длажа неперібіла. Шока, що ми зараз, скоро Дзеньковський впа, не втїки. Ми були би вже дуже далеко відсіля.

Мені не личить втїкати. Подивити муну, бо й Дусая просив, щоб прийшов і поїм мені. Він же параз буде мені потрібний. Я також хотів би знати, що сталося з Савою. Рин ралом щє мені з оцей, ще заки Татарини вдарили на похід.

Ведучи вочука Марту, Сидр пустився поводи до Дусая, котрий все ще стояв на місці, де була засідка. Коло нього стояли тільки три Татарини, інші же вернулися з погоні або вважували коні, що стріляти їздили, обарили розкинені по степу тарути, вибурали зброю. Дусая, дождавши Сидора, щоб разом з ним переганяти коні, що було в бєсєгах гіньці. Коли Сидр півнішов до Дусая, одні Татарини розстелили на землі свій килим і на нього випорозничали бєсєги. Кромі ріжних дрібнєчок, були там і дикі і троші. Листи мали велику вартість для Сидора, гроші для Татар. Як для таких бідних, ті гроші мали великим бєсєгом, бо то був жид для кількох окра-

— Добре! — відповів Татарин, глядячи огнистим поглядом на дражачу Марту і спитав: — То твоя сестра?

(Далі буде)

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕН УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Лінія Тдня-Америка* oferuje najniższe ceny podróżnym do Polski i innych krajów w Świd-

Останнього тижня лінія Гдиня-Америка проголосила знижку своїх корабельних цін, але що останніми днями проголошено нову знижку, то тамті

Третя класа до Гдині лише \$71.60.
Третя класа до Гдині в обидві сторони \$120.00.
Третя класа з Гдині до Нью-Йорку \$91.00.
Третя класа з Варшави до Нью-Йорку \$104.00.

Хоча ціни значно знизилися, подорожники одержать тісам: в години, які мали переділе. Кабінети на пароплавних «Доскоху» і «Пудасі» є простори, чисті і світлі. Поживи доволі, а приладкувати й на старій, добрячій Усауга-винуна. Урядники й послугачі говорять мовою пасажирів, а що ціни в Гвінеї-Америки є дуже популярні, то для туристів знайдеться доволі товариства й розваги.

Не забудьте посипати свого місцевого агента про зняття ціни до Старого краю.

(Оголошення)

Перший пошук

— Мій чоловік був так
скромний, що вперше пошлю-
вав мене щойно після шлюбу.
— хвалить молода жінка не-
ред приятелькою.

— О, я чула навіть, що він
пошлював тебе вперше щойно
тоді, як дстав від твого бать-
ка чек на першу рату посаги!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ МОЛОДУ СЕДУ, МИКІ-
ТА ІМУ, разом з сестра Странстві-
лові Старий Самбір. Хотю чини ва-
ди, а не втрати. Зв'язати з
адресу, або він сам, нехай напи-
ше: Д. Мельниченко 208 2nd Street

**ФАРМИ І ГАЗОЛІНОВА
СТАЦІЯ.**

Хто хоче купити малу або велику ферму або приступити як співвласник

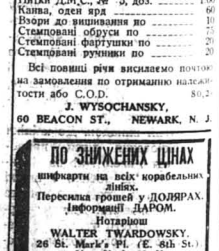
Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
153 AVENUE B.
NEW YORK, N. Y.
(мехи 9.110. yz.)
Tel. ALGONQUIN 4-8625.
Узнаючи голланди, дано але 10 го

НА СВЯТА

Крешанки, 3 за	\$100
Святочні картки по 5 ц., 30 за	100
Святочні листи по 10 ц., 3 за	25
Всі Рекорди по	60
Різдвяні Годишники	50

ДО ВИЩИВАННЯ:

Нитки D.M.C., № 16, доз.	\$ 50
Нитки D.M.C. № 5, доз.	1 00

New York, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВАННІАЄСЬ ПОХОРОНАМИ
В БРОУК, БРООКЛІН, НЕВ
YORK І ОКОЛИЦІХ.
Tel.: Orchard 4-2568
129 - E. 7th STREET,

NEW YORK CITY
